

Vatra veche

Vatra veche

3

Români din toate țările, uniți-vă!

Lunar de cultură * Serie veche nouă* Anul XII, nr. 3 (135) martie 2020 *ISSN 2066-0952

VATRA, Foaie ilustrată pentru familie (1894) *Fondatori I. Slavici, I. L. Caragiale, G. Coșbuc
VATRA, 1971 *Redactor-șef fondator Romulus Guga* VATRA VECHE, 2009, Redactor-șef Nicolae Băciuț

FRICA

mă afund în ea
ca-ntr-un nămol

închide ochii
doar ți se pare că te-afunzi
mi se spune

mă eliberez
dar în secunda următoare
carcasa reapare

frica ta nu e logică
aud în jur

dar nu mă pot mișca

deodată zidul cade
vezi că n-aveai de ce să te temi
râde lumea

respir adânc
și mă pregătesc să înfrunt
următoarea frică

VERONICA PAVEL LERNER

Nichita Stănescu și eternul feminin

Proză scurtă de Florin Iaru în germană

Florin Iaru este pseudonimul lui Florin Râpă, născut în 1954 în București.

Florin Iaru debutează cu succes ca și poet, membru al generației '80, și după câteva succese înregistrate se îndreaptă mai apoi înspre proză scurtă.

Recent, i-a apărut în traducere germană volumul de schițe și povestiri **Sânii verzi**²⁰, cu sprijinul financiar al Institutului Cultural Român.

Cartea însumează 53 de texte între 2-5 pagini, urmate de partea intitulată *Amintiri*, în care sunt incluse alte trei proze, ceva mai lungi, între 4 și 10 pagini.

Volumul a fost publicat inițial în 2017 la editura Polirom. Textele incluse în această carte se înscriu între realitate și suprarrealism.

„Sânii verzi” (pp.18-21), piesa de rezistență din carte este o proză care are o elevă drept protagonistă, pe Adela, obsedată că nu-i cresc sânii, care folosește tinctură de mărar, cu consecințe nefaste: *„Sânii nu au crescut dar ard tare și sunt verzi-lila. Culoarea s-a tras în piele ca un tatou”* (p.18). Este o proză tristă dar oarecum cu un final salvator...

Bine tradus e textul „De-a fete-ascunselea”, cu o serie întreagă de rime.

O scenetă veritabilă pe tema eternă a amorului este „Ochelari de soare, povești paralele”.

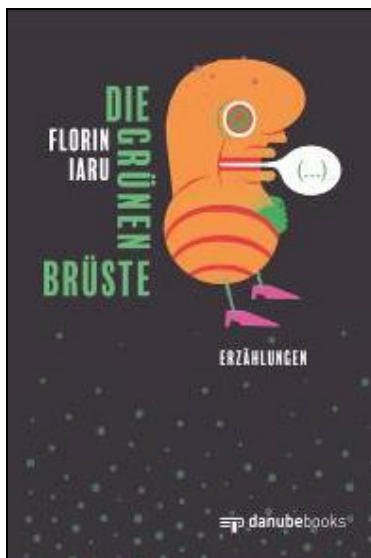
Majoritatea schițelor sunt scrise la persoana a treia.

Totuși, există unele scrise la persoana întâi („Băbățul unei femei”, „Mama electrică”, „Vroiam să pleci...”, „Cuibul”, „Liniște în discotecă”) sau sunt scrise la persoana întâi ca adresare unui potențial ascultător („Un flăcău din mulțime veșnic transpirat”).

În „Puterea exemplului” domnul Vasilescu le dă indicații muzicanților: *„Să nu cumva să vă îndemne dracul să cântați manele, că atunci nu mai vedeți nici un Pfennig!”* (p.90).

Așa apare în traducere (mai potrivit și mai actual ar fi fost însă Cent).

Oricum, probabil că în varianta originală este vorba de... ban.

Un gust amar lasă cititorului comportarea lui Ilie Georgescu din schița „Ilie Georgescu –spectatorul” care, în tramvai, fiind alături de alți călători, la fel de indiferenți când o femeie este jefuită de doi golani, rostește la urmă: *„Ce lași!”* (p.93).

Cum în schițe întâlnim însurări de bucate alese („Mama natură” p.77, „Puterea exemplului” p.89, „Dușmanul nu moare” p. 100, „Musafirii” p. 110) ne întrebăm în mod firesc dacă autorul este sau nu un gurmand, fiindcă felurile de bucate care apar obsesiv în mai multe rânduri îți lasă gura apă.

La un moment dat, un personaj, Marin, care „*visa o țară în care curge lapte și miere printre munți de mămăligă*” („Ocolul”, p. 129), a cărui viață este însă ratată, visul lui de a călători și de a vedea lumea în comunism era imposibil de realizat iar mai apoi, la 74 de ani, e prea târziu, are un infarct.

Textele sunt scurte, pentru că nu conțin nimic în plus, este redat doar esențialul.

Cele trei texte adunate sub titlul „Amintiri” sunt: „O beție cu Jorj”, „Pentru Dumnezeu, dă-mi arma!” și „Unde alergi?”, scrise, toate, la persoana întâi.

Privitor la primul text, cel mai lung din carte, „O beție cu Jorj” (pp.163-172) traducătoarea consemnează la subsol că această proză a fost publicată la „Verlag Art” (editura Art) în antologia „Mein erstes Besäufnis” – Prima mea beție – dar noi nu am găsit cartea pe internet.

Am găsit, în schimb, textul, în re-

vista „die horen” Nr. 269/2018 în care sub titlul „Die Entführung aus dem Serail. Rumänische Erzählungen aus dem letzten Jahrhundert” / *Răpirea din serai. Povestiri românești din ultimul secol*, unde apare în traducerea lui Ernest Wichner (pp.121-128).

De semnalat că harnica traducătoare a introdus pe parcursul cărții 35 de note explicative la subsol.

Deși evenimentele relate sunt adesea mai mult sau mai puțin banale, ceea ce le susține e mai întotdeauna elementul surpriză din final.

Dată fiind varietatea tematică și a protagoniștilor, prozele se citesc cu plăcere și fiecare poate găsi în ele ceea ce ar vrea sau îi place.

Citind aceste texte adesea bizare și cu un final de-a dreptul neașteptat, ai impresia că ele aparțin unui tânăr autor și nu unui... sexagenar.

Pe coperta a IV-a, exterioară, a cărții, apar următoarele observații ale Manuelei Klenke, traducătoarea: *„În spatele titlului care pare caraghios, „Sânii verzi”, ascunde Florin Iaru teme sociale.*

Când ironic și jucăuș, când sincer și direct, relatează despre adolescenți, șicane, mame și tați singuri dar și despre relații deficitare și singurătate la bătrânețe.

Repertoriul său mai conține și unele satire politice și îndrăznește schimbări de perspectivă, din care rezultă asociații bizare”.

Din pliantul editurii „Programm 2020”, privitor la această carte mai aflăm următoarele:

„Absurditatea lumii o întâmpină autorul cu umor.

Neprevăutul apare adesea la Florin Iaru când, de pildă, prințul din vis se dovedește a fi puiul mamei sau când un cocoșat smulge clemele și deodată își ia zborul.

Povestirile îndeamnă la gândire și confruntare cu situații încurcate.”

În ceea ce privește tehnica stilului, cartea aceasta e comparată cu *Exerciții de stil* al lui Raymond Queneau.

Bogdan-Alexandru Stănescu, cel care semnează prefața intitulată „Fotografii de grup cu nostalgie” în antologia de proză românească din revista „die horen”, observă că poetul „optzecist” Florin Iaru de câțiva ani se dedică vrajei „schiței”, precum Cehov sau Daniil Harms.

MIRCEA M. POP

²⁰ Florin Iaru: **Die grüne Brüste.** Erzählungen. Aus dem Rumänischen übersetzt von Manuela Klenke, danube books Verlag e. k., Ulm, 2020, 184 p.